

Jo Bömer – succesvol boomkweker met een passie voor grote bomen

Wil je in het kort vertellen wie je bent, hoe oud je bent en waar je arbeidzaam leven uit bestond?

Ik ben Jo Bömer, in 1943 geboren in Zundert in het, voor die tijd, vrij kleine gezin Meeuwissen. Ik was de oudste van vijf kinderen, er kwamen eerst drie meisjes en vijf jaar later nog twee jongens. Mijn vader was aardbeienkweker, opa van moeders kant was boswachter. Ik had al op jonge leeftijd be-

sloten dat ik een beroep wilde dat verband hield met planten.

Wat voor opleiding op dendrologisch gebied heb je gehad?

Na de mulo op een meisjesschool bij de nonnen wilde ik dolgraag verder leren in het

Jo Bömer, boomkweker en tuinarchitect

Foto: Ineke van Teylingen

groen. Bij mij op school zat een Boskoopse meisje (Thea Houdijk), via haar kwam de Rijks Middelbare Tuinbouwschool in Boskoop in beeld. Dat gaf thuis nogal een schok, zo jong en zover van huis – helemaal naar Boskoop! Haar vader kwam vervolgens bij mijn vader om er eens over te praten en toen werd het goedgekeurd. Er werd een kosthuis voor me gevonden bij een serieus echtpaar in de Valkenburgerlaan, vlakbij de school. Het thuisfront was gerust gesteld.

Na drie jaar tuinbouwschool vonden ze thuis dat de opleiding tuinarchitectuur er achteraan hoorde. Een meisje als boomkweker was in die tijd 'not done'. Ik heb toen nog drie jaar de Hogere Opleiding Tuinarchitectuur (Hota) gevolgd, ook in Boskoop, in hetzelfde schoolgebouw. Eerst twee jaar theorie en daarna een jaar praktijk bij de plantsoendienst in 's Hertogenbosch. Na dat examen heb ik twee jaar in Limburg gewerkt als tuinarchitecte.

Waar komt de liefde voor de dendrologie vandaan en wie hebben je geïnspireerd?

Ik heb altijd belangstelling gehad voor bloemen en planten. De liefde voor bomen is langzaam aan gegroeid maar is me in eerste instantie bijgebracht door mijn opa. Hij nam me als kind altijd mee het bos in en vertelde over de bomen en struiken. Daarom heb ik na de mulo niet gekozen voor een voor de hand liggende opleiding, maar wilde ik echt naar een goede school met een richting waar mijn belangstelling naar uit ging.

Harry van de Laar heeft mij enorm geïnspireerd. Hij werkte op het Proefstation tegenover de school. Behalve zijn enorme kennis van gekweekte bomen en struiken hield hij van de wilde flora. Van hem heb ik geleerd om ook oog te hebben voor inheemse planten. Harry was een tijdje werkzaam in Zundert bij het onderzoek naar bestrijdingsmiddelen en vooral het onkruidbestrijdingsmiddel Simazin. Bij enkele rondleidingen langs de proeven mocht ik mee.

Fagus sylvatica 'Aurea Pendula'

Foto: Jo Bömer

Walter de Bie wil ik ook noemen, hij gaf mij regelmatig een steuntje in de rug. Op 15-jarige leeftijd ging ik werken bij de Koninklijke Boomkwekerij de Bie van Aalst als voorbereiding op de school in Boskoop. Het eerste wat me werd geleerd was om de juiste kleren aan te trekken. Dikke sokken, stevige schoenen, een strakke broek. Niet zoals meisjes toen gekleed waren. Waarom geen broek met wijde pijpen? Dan kun je ergens achter de jonge enten blijven haken met nare gevolgen voor de planten! O ja, niet aan gedacht. Ik heb er veel geleerd, het 'mannenwerk' was nooit een probleem.

Aan de heer Harmsen, leraar plantenkennis aan de tuinbouwschool, heb ik ook goede herinneringen. De school was voor mij vrij zwaar: 's morgens werken en 's middags theorie, maar het was een goede opleiding. Er werden vakmensen afgeleverd.

Voor welke planten heb je een speciale passie en hoe is dat gekomen?

Mijn voorliefde gaat uit naar beuken. Als kind werd ik er op gewezen door mijn opa. Met hun brede takken zijn het majestueuze bomen. Er zijn ook zoveel prachtige vormen. Om er enkele te noemen: *Fagus sylvatica* 'Aspleniifolia', *Fagus sylvatica* 'Pendula' en *Fagus sylvatica*

Polen hebben we veel planten gevonden waar wij wel wat mee konden en we hadden er inmiddels (en hebben er nog steeds) ook een aantal vrienden en kennissen.

In 2010 zijn we met pensioen gegaan en traden zoon David en schoondochter Chantal in onze voetsporen.

Ik ben rond mijn 30e jaar lid geworden van

Wij hebben in de communistische tijd veel reizen naar Hongarije gemaakt om bijzondere planten te kopen. We hebben er ook landhuizen en parken bezocht en oude bomen van voor 1900 gezien. Het viel op dat de bomen in de parken er in volle glorie bij stonden, de huizen waren vervallen. Niemand had er belangstelling voor.

'Atropunicea'. En als kleinere cultivars: *Fagus sylvatica* 'Asterix', *Fagus sylvatica* 'Ansoergei' en *Fagus sylvatica* 'Mercedes'.

Hoe zag in grote lijnen je dendrologische carrière er uit?

Op mijn 23ste ben ik getrouwd met Maarten Bömer. We hebben elkaar leren kennen op de tuinbouwschool. Nadat we al een paar jaar met elkaar waren opgetrokken kwam, na het afronden van de studie, het punt van vertrek en afscheid nemen. Ja, dat wilden we niet en drie jaar later zijn we in Zundert een boomkwekerij begonnen. Ik kon toen mijn kennis in praktijk brengen.

Voor Maarten was de overgang naar Brabant even wennen. Hij kwam uit een onderwijzersfamilie in Deventer, die stad was, zeker in die tijd, anders dan Breda of Antwerpen.

In 1967 zijn we gestart met de kwekerij. In het begin kweekten we normale dingen: *Cotoneaster*, *Viburnum*, *Berberis* en schubconiferen. Na enkele jaren vonden we dat we ons moesten onderscheiden en zijn we begonnen met het enten van *Fagus*, *Quercus*, *Ginkgo* en verschillende soorten coniferen. Dat bleek een goede greep, we brachten iets nieuws!

Planten én kennis haalden we uit het oosten van Europa in plaats van uit Engeland en Frankrijk, daar liepen al genoeg collega's rond. In Hongarije, Tsjechië, Slowakije en

de NDV maar door een eigen bedrijf en twee kleine kinderen had ik toen niet veel tijd voor de langere reizen. De jaarlijkse Zomerbijeenkomst was altijd een leerzaam en gezellig uitstapje. Later was er meer tijd en ben ik mee gegaan naar Ierland en de Baltische staten. Hier in de buurt liggen de fraaie arboreta Kalmthout en Wespelaar waar we graag naar toe gaan. In de Nationale Plantentuin in Meise, thans Plantentuin Meise, en in Mariemont bij La Louvière staan prachtige oude en bijzondere bomen. Ook daar zijn we regelmatig te vinden.

Hoe kijk je hierop terug. Heeft het je gegeven wat je verwachtte?

Ik ben tevreden met hoe het gelopen is, maar er zijn nog zoveel tuinen en ook steden die ik zou willen zien. Ik ben nog steeds niet uitgekeken en ik hoop nog wat tijd te krijgen om te reizen.

Wat is het meest opmerkelijke dat je hebt meegemaakt?

Wij hebben in de communistische tijd veel reizen naar Hongarije gemaakt om bijzondere planten te kopen. We hebben er ook landhuizen en parken bezocht en oude bomen van voor 1900 gezien. Het viel op dat de bomen in de parken er in volle glorie bij stonden, de huizen waren vervallen. Niemand had er

belangstelling voor. De mensen waren bangelijk en voorzichtig.

Toch hebben we vastgesteld dat dendrologen overal hetzelfde zijn en elkaars taal spreken.

Wat is het vervelendste in je herinnering?

In een paar strenge winters in de jaren tachtig hebben we een groot gedeelte van onze jonge planten verloren en dat enkele jaren achter elkaar. Dan wordt het wat moeilijker. Op die momenten heb je je motivatie hard nodig.

Vind je het belangrijk om je kennis met anderen te delen?

Op excursies vind ik het belangrijk om kennis te delen. Op NDV niveau praat ik graag met anderen.

Als je nu opnieuw zou moeten beginnen, zou je dan weer de keuze voor de boomkwekerij maken? Of zou je een andere keuze maken?

Ik vind het vervelend om twee maal hetzelfde te doen. De boomkwekerij zoals wij die heb-

ben meegemaakt komt niet meer terug. In de kwekerij is het bij ons vooral om de planten gegaan, geen massa maar met liefde voor een goed produkt.

Als ik nog opnieuw zou beginnen dan zou ik weer kiezen voor de natuur. Fotograferen is mijn grote hobby, dus zou het ook natuurfotografie kunnen zijn. □

Fagus sylvatica 'Pendula'

Foto: Jo Bömer

